

САНА ОЛОХ

ССКП ЧУРАПЧЫ ОРОЙХОНУНААБЫ КОМИТЕТЫН УОННА ҮЛӨННӨТӨР
ДЕПУТАТТАРЫН ОРОЙХОН НААБЫ СОВЕТЫН ОРГАНА

1981 снл адтынын
15 дунутган тахсар

№ 117 (4228)

1972 снл. Балабан ыйын 28 күнэ
ЧЭППИЗР

Сыжита
2 харчы

ПАРТИЙНАЙ СОРУДАБЫ ТОЛОРУУГА ҮРДҮК ИРДЭБИЛИ

ССКП РК ым ыйынаабы Иле итэрестери туоратар добулаалары нума партийнай докумуоннары бастыган. Маана партийнай на- уларытыма туһунан уураагар бу груукамы толорууга ахайымтылаа сунган политической суалталаа суох ыйынааһаар коммунистар добулаа олоххо киллэрингэ бөлө- нөһүн үдэ сүрүн ис доһоонуан партия кэккэтин уонна партийнай дэсепинилиннани салгыа бөдөр- түү, коммунистар политической активностарын өссө үрдэтин бу- луохтаах.

Партийнай тарилтэлэр комму- нистар туруоруулаахтунуааннаах үлэһэрингэр эппизтиһестэрин сүү- бүрдүүгэ балаача үлэни мөһүн- тарын түмүгэр, коммунистар про- изводствонна тарилгына, куотала- ыйыны көрүлээһингэ уонна об- щественнай олоххо баһылаар-ко- булуур оруолу ылааһар.

ССКП чилиһинэра төһө актыы- бынайдарыттан партийнай тарил- тэлэр, ону ааһан партия бүтүү- нүн күүһа-уора тутулуутаах. Ак- тыыбынас партийнай муһахтар- га дүүүлэһиллэр бөһүрөөстөрү гуду көбөһөһүнүгэ кыттыма, пар- тийнай соруудахтары үтүө суобас- таахтык толорууга, ылымналар уураахтары толорууга үрдүк эппизтиһэстэхтик ыйынааһыма о.д.а. көстөр.

Партия чилиһэ буолуу—бу үрдүк чилэ. Кини ханна сыдыар сиритэр холобуру, үтүө ыйымына көрдөрүүхтөөх. Ханна баһарар партийнай тарилга бэйэтин ком- мунистарын идеяностарынан, ак- тивностарынан, үлэһэ бөһүннэ- лээхтэринэн күүстээх.

Оройуон маһнайгы сүбүөх пар- тийнай тарилтэлэрингэр партийнай наһуукамы үтүө суобастаахтык толорор коммунистар ахсыаннара адыһаа суох. Итиннэхэ үсүстөн биһр холобуру ылаахха сөй. Одьулуун адыс кылаастаах оскуо- латын директора коммунист Ефи- мов М. П. элбөх өрүттээх өбүөст- веннай, партийнай соруудахтары толорор. Нөһүлэстээди лектор- кай бөлөх салайааччыта, «Зинке» общество председатели, бастын лектор, кини агитштаб начальни- гын солбуйааччы... Таб. Ефимов М. П. бу дьылга нөһүлэһиннэ кини агитатын хаһан араас тема- ларга уонтан таһа лекциялары, лекциялааттары өтөрдө.

Болтонгооводу маһнайгы сүбүөх партийнай тарилга (партбюро сек- ретара таб. Пиваев Н. П.) ком- мунистарга бөһүлүбүт партийнай соруудахтар туолууларын үтүмнээх- тык хонтуруолууру. Партбюрога 4 төгүл, уонсай партийнай муһ- наахтарга икки төгүл политтери- нгын, партгруппор өтчүөттэрин иһиттэ, кинилэр үлэһэрингэр биһр тээх.

Ханнык ана өттүнөн итэрэстөөх, партийнай тарилга үлэһигэр ак- тивнайдык кыттыбат, партийнай соруудахтар дуоһуугар эрэ толорор абаттар толорортон аккаастаһар, куотуна сатыыр коммунистар пар- тийнай докумуоннары уларыты- мы ыйытынан сибэстээн итэрэ- стэрин туоратарга партийнайдык ыйынааһаар эбөөһүнэстөөхтөр. Оттон партийнай тарилтэлэр бөһү- лүбүт соруудахтары толорууга комму- нистартан мээһитин үрдүк ирдэ- биллэр туруорар соруулаахтар.

ПЯТИЛЕТКАҔА—ЭДЭРДЭР ОХСУУЛААХ ҮЛЭЛЭРЭ

ОТТООХУНГА БАСТААБЫТ ЫЧЧАТ ЗВЕНОЛАРА

Быһыл сайын оттоохуонга ыччат - комсомоль- ской звенолар уонна үөрэнээччилэр производ- ственнай биригээдэлэри үлэһирин түмүгэ ато- булуун. Барыта ыччаттар уонна үөрэнээччилэр күүстэринин 10107 тонна от оттоон хайаайыс- тыбылларга туттарылыны. От үлэһигэр 20 ыччат- комсомольской звенолар уонна үөрэнээччилэр 11 производственной биригээдэлэре көхтөөхтүн үлэһэттилэр.

Оттоохуонга бастабыт звеноларгаан буолу- лар:

Механизированный звеноларга Субурууской аатынан соххотан Е. Е. Попов салайыт звено- та 8320 центнери, хас биһрдин киһитигэр 169,5 тоннаны оттоон, былаанын 105 бырыһыан толо- рон, ылайылааһынан аарылыны. Ивкска-үһү- ки 8874 центнер, биһр киһитигэр 88,7 тонна от- тоон, Ленин аатынан соххотан Н. Н. Игнатен уонна 7844 центнери оттоон, отчутун ахсын 71,3 тонна оттоон, соххотан Е. Е. Егоров звенолара таһыстылар.

Механизированный отардыах звеноларга маһаайгы мээстэ: 6300 центнери оттоон, хас биһрдин отчутугар 30,5 тонна оттоон соххотан П. Е. Баранков звенога бастаата. Оттон Эрилин Эристини аатынан соххотан П. П. Тарасов са- лайааччылаах звено 4200 центнери оттоон, от- чутугар 28 тонна оттоон иккиһи мала. Иккэ- ити соххотан И. Е. Давыдов звенога 3800 цент- нери уонна отчутун ахсын 27,1 тонналыны оттоон үһүс мээстэлэни.

Колхознаа звеноларгаан Ленин аатынан кол- хоска Р. Р. Ариханов звенога 2900 центнери от- тоон уонна биһр отчутугар 29 тонна оттоон эрлээхтиг бастаата. Иккэ мээстэ: ани бу соххотан В. Х. Павлов звенога 3331 центнер уонна отчутугар 27,8 тонна оттоон таһыста. Уоһу соххотан отчутун ахсын 28,8 тонна, ба- рыта 4300 центнери оттоон, Ф. Д. Баранков

салайааччылаах звено ылы.

Или звеноларга Карл Маркс аатынан кол- хос А. Т. Механизированный салайааччылаах звенога урукку тэттин ылайылааһына бастаата. Звено 1340 центнер оту оттоон, былаанын 112 быры- ыһан толордо уонна хас биһрдин отчутугар 8,4 тонна оттоон.

Уранээччилэр производственной биригээдэлэ- рин куоталаһымыларга механизированный отардыахха Эрилин Эристини аатынан соххотан Д. К. Лукин биригээдэтэ бастаата. Биригээдэ 5200 центнери оттоон, оһон отчутун ахсын 21,3 тонналыны оттоонун ситистэ.

Колхоз, иккиһи оттоохуонга уруккутун куу- дун соххотан П. П. Павлов биригээдэтэ ыла- ылааһынан буолда. Кини барыта 3000 центнер отчутугар 3870 центнер оту оттоон. Итиннэ сыла- ларга былаанын 129 бырыһыан толордо уонна хас биһрдин киһитигэр 25,8 тонналыны оттоон. Ивкска Эрилин Эристини аатынан соххотан П. Е. Тарбукин салайыт эдэр отчутугар таһыс- тылар. Кинилэр 3740 центнери оттоотулар уонна биһр киһиэхэ 22 тонна оттооннулар. Оттон Ленин аатынан соххотан Е. П. Петров биригээдэтэ 2233 центнери оттоон, хас биһрдин киһитигэр 12,4 тонна оттоон. Биригээдэ эрлээхтиг үһүс мээстэ: таһыста.

Иккиһи оттообуттарга 1270 центнери кэһиһил биһр киһитигэр 11,32 тонналыны оттоон сох- хотан А. А. Аянтон эдэлэре бастаатылар. Ик- кэска-үһүска звено соххотан И. Ф. Сленков уон- на Д. В. Кривошанкин салайааччылаах эдэр от- чуттар 1150-1400 центнеринин оттоотулар. Ки- нилэр биһрдин киһилэригэр 11,5-17,8 тонна от- тооннулар.

Бастаабыттарга комсомол райкомун ыйымаа туттарылаар, киһилэр ИВСКС райкомун Бо- чуотун дуоскатыгар таһаарылааһар.

С. ЭВЕРСТОВ.

БҮТҮН СОЮЗТААБЫ КОМСОМОЛЬСКОЙ

Саратовтаагы сиигирдэр хаһаала бастагы наһааһый станция үлэһэ иһирдэ. Волга урта 20 метр үрдүккэ иһтан, 2 М-дээг станцияга тииһидэ.

Бу хаһаала 5 метр кэһи- тээг, 3,8 метр дириһээг. Кини быһыа Ермогилей, Пе- терский, Новозенский оро- броннар сирдэрин иһирдэ- түү.

Снимокка: 1 М-дээг стан- ция.

Ю. НАБАТОВ фотота,
ССТА фотохроникага.

ДОЙДУ ХОНУУЛАРЫГАР

Красноярской. Ыраайга бастагы мөлүүөн тектарган бы- ылаабыт булдук астанан бүттө. Ити хөмүлүсөөһаах сир аһарыгар чугасһар. Государствона 600 тыһыһычтан тах- са тонна бурдук аһылаһа.

Алма-ата. Курулта сылаалаах културатын биһр улахан үһүһүһэтти—Былт-Ординский уобалаа хаһаайысчыбалара үһүһүһэн ылаһыт ристэра мөлүүөн центнертан өртө. Рис тийбүт массыналар тутар пууһнара тийгин быһаһаа сүбүһаһар.

ССТА.

ШАХТЕР ТЫЛА БИГЭ

Селидово (Донецкой уоба- лас. ССТА. «Красноармейск- уюль» комбинат «Новотра- довский» шахтоуправление- тын горняктара СССР тарил- либига 50 сыла туолуутун чийигэр ылыммы социалис- тической эбөөһүһэстэһиллэ- рини бөһүлүгүн иһиннэ толор- дулар—былааны таһынан 100 тыһыһыч тонна чох хоһоттоно.

Шахтоуправление коллек- тива производство көдүүһүн үрдэтэр ис кыахтары көрдөп туран, производствона саһа техниканы, үлэ научнай тэ- рээбинин киллэрттир. Комби- наһка быһырын үлэһэбит адыс забой оннулар билгичи сэттэ забой үлэһир, ол араа- ри кинилэртөн биһрдинлэре баһараалыны төгүл элбөх чо- бу хоһуулаар.

ХАДЬЫМАЛЫ КУҔУНҔУ ХОРУТУУНУ БАСТАКЫНАН БҮТЭРДЭ

Капинин аатынан колхоз (бырабылаһына председатели таб. Дьячковский П. П.) хадьымалы күһүһү хорутууну оро- йуон хаһаайысчыбаларыттан бастагынан бэһэһээ бүтэрдэ. 213 оннулар 234 гектар хадьымал хорутулуһна.

БЫҔИГИ КОРР.

АЛТАЙСКАЯ КЫРААЙ. Шың-
жазский пройуон «Родина» по-
куур Галипа Бандеева саатары,
адыруустары арыбайдыр. Кыска
партеяны желениилер Александр
кыскарууны тым тибалыктыбайнай
миссияларын үлөтөтөрү үрө-
түр.

Снимок: Галина-румя Александровна Бандарова.
Е. Давидовна Фотота. ССТА Фото-
графическая.

КЫСТЫК БЫНАЧЧЫ СОПУКТАРА

Бу ийг 26 күнүгэр тыа хаһаайыстыбатын специалистарын, сүүһү интитин бэригэдькирдэрин, уураажыһыйдар, етарнай бэригэдькирдэр оройуонаады сүүбэ мууннахтарыгар райсовет испэлкомугу тыа хаһаайыстыбатыгар уураажыһытын аччаллыгыта таб. Sergeev С. И. 1972—73 сс. общественной сүүһү кыстыгар соруктар тустарынан дакыдата куулаабыныма.

Сүүдэ мууных 1971—72 он.
кыстыкка тахсымыт нтэбэстэр
эмнэ хатыланар кутталлаахтарын
бэлиэтэ. Ол түүхтэр этилэрий?

Оройуон хаһаайыстыбалара 1971—72 сс. кыстыкка киир-ринини бытаардыбытарыттан, кыстык хөтөннөр өрөнүөннэрин хойутанымтарыттан, кыстык көмнөр үчүгү хаачыстыбалаах сөн буолар эби аһылыгынан хааччыматахтарыттан сүөһү маассабайдык өлүүтэ, сүөһүттэн ылылар бородууксуйа биллэ намтаабына таһаарыллыбыта. Бары хаһаайыстыбаларга мөм-нүк сүөһүнү эби аһылыгынан хааччыйыы ахсынны өрө мыйтан олохтоммутуттан, кыстыкка киир-гөн баран, үтү мама бөтө нам-татыллыбыта. Кыстыкка киир-гөтэ төрөөһүнү үлэ мөлтөөтүтэ, сайа төрүөтү хойутатын кысты-гы бууларымттан, тымныымыттан алтынныгы 87, сүтүннүгө 166 тоһо өлүүтэ. Сылларга өзү 24 бырыһаанын бу аякы ый ылбытара.

1971—72 сс. кыстыкка Аорон кубаанык карулуубут-
лараймалыбыт буолаадына, ты-
һаар, тигэһэ өттө өссө ардуу
кубаан усулугубуйа тутулу-
бута. Сөрөх сирдэрэ биридин
хотонго 200—300 сүөлүү тах
хаайтаалай кэбеспиттэн сүөлү
ырыганнаабын, кэйсэн, тэси-
һэн өлүүлэрэ тахсыбыта. Онуку
ферраларынан соххожа Лыппа-
рыйа, Мүкэ, Ленин аатынан кол-
хозка Саппаас от ферралара
буолбуттара. Кинилэр сүөлүлэрэ
сэттинньи 20 күнүгэр ичире хо-
тону булубакка сылдыбыттара,
сөөтөөх айымалынан хаччылы-
батыхтара, ол түмүгүр сүөлү
жарсабайдык ырыганнаабыта.
Соххоз алардис Кытаанахтаагы
отделениеттар кыстык мыйлары-
гар 108 улахан сүөлү көбүтө,
албах сүөлү чоккуйөн, саймы
тийиэн өлбүттөрө.

[illegible]

Ынты 45—50 бирийманга эрэ хэвтээлэмбата, тнийбэ аһылык единцатей минералый састаа- би эбиг аһылыктарынал сизэрэп биэрин тарилыбатара. Огос аһык молтох сайдымалах нигрэйдэр төрөөннөр, төрүөх өлүүтэ пччатылыбатара...

Сүүдэ мушцах бу нтэгдэртэ
снйидни тэлтоон, хатылзамматга
рыг сэвэгтэ.

Иган калэн шлар кыстыска бары сирдэргэ кэриэтэ хотонноор бадымэ суохтара тоһоҕолоон ба-
дыастыныа. Бу ийга үтү ыһаа бил-
лэрдик нымтапта, эбни аһадык
биир да фермага тэриллэ илик,
оттордоонун тэрдиһибэтэ.

Билшгэн тургууван, бигднн мнхх бндр-сувдг 5-6 кг тнч нны ууга онголудууу кк шэрбк снэтнлэрнн тмүгэр үүг нмх күнхн 3-4 кг тннн нмст тнмннн, үүс мнххтэр уолу лар.

Оройуон үрдүнэн 870 букайга оройу наһарайдар бааллар. Мөд-төх оройу наһарайдарга оһуобай керүү, аһатым-сигити олоһтом мөтө.

Ветеринарнай сулуусна үнэтэ унта-куйна суох ыстылалар. Ааспыт ийга дьитиокаулел обрабог-кага сэлчэх 1141 төбөвө барда. Совхозка, Хайахенка, Хадарга, Чакырга, Одьулуунка, Нугудайга бу дьаһал ааспыт ийга ыстыллыбата.

Өрбүгүннээдүм ветеринарнай
сөтө сыстыганныах марыглары
утары үлэлэргэ сылаахы былаа-
на. 28,5, өмтүг-сэрэтөр үлэлэр
то 31 эрб бэрүгүннэринан тө-
дөтө.

Бийиги үсүлүбуйабыттыгар
өрдүк маалдлаах гидропоннай
күөх үүнээйигэ, уулаах ынахта-
ры, ыларьдары витаминизация-
лааһыгыга сөптөөх суолта бэрил-
либэтэ... Быбата, итэбэс-бынаас
эбэх уонна улахаттар.

Үт мамын тиэрдилийбнт гра-
фиктарып тутуһар уонна үүтү
гостдаретвега туттарыы былаа-
кың бодьобун ийиниз толорор
туһулар мунуах хаһаайыстыба-
лар салайааччыларып, 100бөтө-
диалыстарып, алын сүпүөх кэлэ-
дарып соруудахтаа:

ыныпмак ынах фержаларытар
бар сүөһү барыта алтынны 1
сүнгүтэр 100 быраһыан дьэбэ
көмөдөрүн олохтуулларытар;

Малынык ынах турар фермаларыгар барыларыгар КВ олохтору уонка паары үскаҕа элчиллэри кэпсэллэргэ, дуга, көмбүсөрм, табылал көөнньөрбүлөрүн тилиһин басыапка оҕорон, ынах кыһыга 15—20 кг итарана суох ойон аһыдыгы өйүрүн хаачысыйалларыгар!

хүтээнгүй, сэтгэнийг ийнхүүг
хүндэр баяхгартыг баяхгартыг сүг-
нээр сүтгэнийг түүнийгдүүлээр.

конһуһан олуутун, түүлән мө-
чат сүһү олуутун, муһуруудук
аччатарга, Сүһү конһуһан
олуутун кыстык мйдарыгар бе-
ларымныг таһамези 50 быра-
һын һамтыһарын ситһартэ, Бу
инниттэн:

иччат сүөлү турар хотоннору-
гар KB оёхтору, паары үска-
тааччылары алтынын I күнүтүн
үзэлэти, бөрөөннөрү эңи алы-
мыннан толору хидчийарга,
ордук кууаран туруктаа бөрөө-
нөрү тууунан арааран тутан
оһубай көрүүнү харейныны,
алатынын-сизитини олохтуурга;
сүөлү ниятинин бирегедилер-
дэр ыччат сүөлү турар хотонно-
ругар алтынын I күнүн асма-
ка бастааланнай сүөлү көрөөчү-
лери сүүмүрдөн туруналлары-
гар;

мичат, сүөһү хотонноро арыт-
таах муостаахх буолалларын
ситиһарга, мичат сүөһү-эчимны
ойбоһтон уулурун булгуччу-
лаахтык боборго, туһааннаах
вет-үлөһиттэр алтынны 5 күнүн
аһарбаака бары бөрөөскулэргэ
диэтиокаудеһу утары аһаарбаа-
ны ыһаалларынгар.

Сүүдүү нийгмийн специалист-
рын оруулаарын нэгтгэлдээ залгаа
үндэстэй:

Колхозтар ветучаастактарыны, совхоз ветсетин үдэлнитэрэ быдлааннаах үдэлэрин 100 барымдан төлөрүөхтээхтэр.

бары зоотехниктар, сүснү би-
ригальнирдар, кыстыкка дорох-
хой аһылык хэмчитинэн, сүснү-
нү согтоох балансируунай
рациону огорон аһатыахтаахтар,
тнийбэт аһылык единицатын
эбни аһылыктарынан снтээн
бээринни тарийнэхтаахтар, оту
снэбни графитны кытаалах хон-
туруонга ыаһахтаахтар;
кыстык хэмгэр допот-куру-
һуоктары улаатарга;

зоотехниктар, биригдэлнэрдэр алтынныг 10 күнүтэр дээр бары мччат суёхуну короочмүлэргэ зөөһөтэлистяа млыннаралларьгэр, онуоха кыстыа үтэтигэр мччат суёну күнээхү улаатыгытын 300 граммтан итэртэ суёуоха тиэрдэр уссуобуулань тэрийэн үлэстэтигэр, ий аайы ныйан зёблэнидэрин билэн илалэтигэр.

«Сельхозтехника» отделение-
тың управланышайын тәб. Шад-
рин А. А. ситә мәлә илик КВ
бухостору, минералназ айналыш-
тары тийәтәрен аралан хаһа-
лыстабаларга түнәттәәрингә»
сорулхатна.

Үүнэр сылтаан үүтү тутар са-
нг- стандартка киришпөчөн ха-
кыктык фермаларыгар үүтү ту-
тар чамалары көрүнөлтүрүсөн.

Тийгээр, сүбэ мууных занна
ла мый айны хястак турууги
дүүэллэн итгэстари тууратон
мнүүн хойуула.

БУЛТ СЕЗОНУГАР БЭЛЭМНЭНИЙНИ
НҮҮҮҮРДҮӨХХЭ

1972 жилийнхыг сая төрдүг
квартилыг 177 тнх, сая. н
шингэн тийтэн 45 тнх сая.
тууламлах түүхэвн буулан
Шис дөйдүг туттаран саялжын
былалын бэлдэгдүн ийншэ тө-
дирор уулахын төсүдэгдэгдэншэ
саялжынх саяуу түмн.

Алсхынт сэлгэ сорох хатхот
тар сэлгээлэгчидэра түүдэх
булганынгар сөнтөөх сүлгэ-
ны бигэрбөөкэ, бэлгээлэгчид
төлөрбөөхтөрө . Түүдэх бэлгээ-
на оройуан үрдүнэн 81 бары-
наан эрэ төлөрүлүбүтэ . Ити
сүрүи биричинитинэн прави-
тельство бигэрбөөхтөр бэлгээлэгч
булгуттарын төлөрү алаан өн-
риэмэтигэр төрийэн тмэра тава-
рыллыгытада буолар . Өл курдук
оройуан хаһааймстыбэлэра 62
кадровай булчуту , 69 дүйөтөл-
булчуту ситэ таһаарбөөхтэри .
Сорох хаһааймстыбэлэр булчут
алсхынн төлөрөр сыалтан . Көөг
сиринэн талэнийэн сылдан бул-
туур кыра сүөх кырдыаде дь-
ону алаабыт чакчымаара сүөх
булчубатах . Булчуттар бултуу
бармахтарын нинна бөлгөлөрөгэр
өтөрүн-настарын булчуулары-
гар үөннэ булганыннга өрдөтөн
бөлгөнөннэлдирөгэр кылах бары-
либэтэра . Үгүс булчуттар хайу-
тан ойуурга тахсыбыттар ,
транслороман эмнэ ситэ сүөх
хааччылыбыттар . Ити барыта
бэлгээлэгчид төлөрүгэ улахан өхсүү-
ну өнөрбүтэ .

Нәбиләктәр Советтара, сәхә-
пеләр берабыланынчалара бәл-
чуттары тәрийән бултатынны
мәхәүхтүк тәрийбнтәрә. Сәхәл-
ләр дөбитәл-бүлчүттарға бәдәм-
гәләрүн уурбакка нәбиләктәр
Советтарыгар сәһнәбүттара. Бә-
йиләти алдастары хатылааның-
ха.

Хавайиыстыбалар сабыл инти-
тигэр быйылгы үзэлэринг түмүгө
бөрдө суох, бирдин ийа сабылтан
орону ылыч намыһах. Сабылы
көрүү-истин үчүгүйдүк өлөхтөм-
мөт. Аһылыгынан рацион бһыгы-
тынан сөптөөх асортименттан
толору хааччылыыбат. Ордуу Ка-
нинин затынан көлхөс уонка Эри-
лик Эристени затынан көлхөс
Хаһахенттаары сабылы интигэр фер-
маларыгар сабылдар көнчи аһы-
лыкка турар буолан, туруктара-
туулара-өитиерө мөлтөх. Сабыл
үүлүгө-сорох хаһавайиыстыбаларга
салданан тахса турар.

[illegible]

дин төлөрүү хаааймытабаар, ханнаахтар, Сөхтөрүн, селхүүн, сарайлаачуларын ааснат, аах бултанһанга бэлэһинингэ бу ханна өдэр итэжэстэри туораһанга туһайлан тоно эрчимээх дьаһаллары ыдлааларыттан, бары бэлэһинээх булчуттары тоно үчүгэйдик тэрийэн булалһынга төлөрү татааралларыттан, дьаһал булчуттары кытта үлэни тоно сөхтөөхтүк тэрийэлэриттэн тутуудуқтаах. Правительство бигэр, бигэр ахсаанынан булчуттары барытын үлэлэриттэн бөөххөлөөн хойутааһына суох булчуур сирдэ, сирдэ татаарар дьаһаллар бигэр, бигэр ыдыллахтаахтар, Кини, кини транспортынан, аһынан-үөлүнэн, тигайһынан-сабынан, булчуур тэрийлэһэн төлөрү хаачыйһаахха, булалһын бигэрэдинэй ныйманан хас хаааймытаба ахсын тэрийлэһэнтөөх. Ити булчуттар ортолоруу, политическай-массабай үлэни, кинилэри үөрэтинни мытынга хаааһастаах буолуода.

Булт айымгы сөөнүтүр бул-
туттары сүүмүрдөйүнүн, кинилэр
састаантарын нигэн-тогөн көрүсө-
хө, Сырымны, айыны тулуйар, сы-
нйбат-сыйбат эдэр - дөөнөрү
булка хота туруоруохха, Кинилэр
оыгтайах кырдьапас - булчу-
тарга сыйырмахха кээл.

[illegible]

Булт общественн чидоннэ-
гар, хойнхель-булчуттарга чончу
былааны тнэрдэтэлэон ол туодуу-
туу нэбилнэктэр Советтарын нэ-
полконнэра, сэлнэлэр бнрабн-
нмашнэлэри кннэтэ контуруод-
нохтэлээр.

Бастың булдулттар опытырын
ессе кизиник тарватал, булдулттар
ортолоругар социалистическай хуо-
таалымын кохтоохтук тарийэн
туулуох буатаалымын государ -
ственкай быланын хийээн да
гелерор дыааллары ыдыаха.

Д. ЯНОВЛЕВ, райпотребсоюз сово-
гуопкуба адылган булду тарийэччи-
читэ

[illegible]

«Нормал» рети см. 60-ар
«Нормал» асептик бета 60-
родукуулатын сүзүүр
ССТА фотохроматта.

С. ДАНИЛОВ.

ГТО НУОРМАТЫН ТУТТАРАЛЛАР

ГТО Бүтүн Союстаары сага комплексн нуорматын туттарыма А. Е. Будановский атынан Чурагчы адыс кылааста оскулатын үөрэнээччилэр адысх хонуктаарыта кросска мубунулар. Физкультура учуутала Н. К. Барахсанов ГТО сага комплексн нуорматын туттарыма туфунан мангыга кэригэ:

—Туттарыма өссө саас саралаабыллыт. Ол тынан саран мантан күбүн бу сага нуорми көрдөбүдүн бымытынан синаалы туттарымы ытыра быланымбыт. Бүтүн бүтүн оскуланан кросска кэлибит. Кросска төрдүс кылаастан ыла үөрэнэр өбөлөр бары кыттаалар. 7—8 кылаас үөрэнээччилэр биримара сүүрүктэра.

Сотору мустубут бары үөрэнээччилэр стройдуулар. Поликарп Игоревич кросска кыттына усууубуйатын көрдөбүдүн былаарар. Ол кэнигтөн IV—V кылаастар кыргыттары 200 метрге сиреаллар. Төрдүстөргө Аня Захарова 42 секунданын кылаа бастынар. Надя Барахсанова уонна Рая Иванова иккис, үбүс буолаалар. Манна Надя финишкэ ким хайа иһиннэ кэлиэн баран, эрдэ тохтуу сыдыан, иккис буолаа. V кылаас кыргыттары сиреалларыгар 37 секунданын кэлиэн Аня Гоголева бастына. Иккискэ Ада Шоготова (38 сек.), үбүскэ Аня Шоготова (39,6 сек.) тартытылар.

Төрдүс кылаас уолаттары 300 м. сүүрдүлэр. Миша Бомбоен 55 сек. кэлиэн атыттары кыайтанылар. Иккискэ 56,5 сек. кэлибит Вась Собакен ылаа. Бөһиствэргэ өмкө бу дистанцияга Ганя Макаров 50 сек. көрдөрөн кыаймааларынан буолла. 53 секунданын кэлиэн Тима Бомбоен, иккискэ, кэнигтөн бөрт кыраанан хаалан Коль Софронов үсүбү кэлиилэр.

6—8 кылаастар кыргыттары 300 м. сүүрдүлэр. Алтыстарга Дуня Брахмюва (55 сек.) бастына, Иккискэ, үсүбү Надя Анисимовна уонна Паша Давыковская кэлиилэр. Саттистэргэ Поля Софронова 50,1 сек. кэлиэн хөлкүтүк бастына. Маралина Баранкова уонна Римна Толстоухова иккискэ, үсүбүн кэлиилэр. Ахыс кылаас кыргыттарыттан бу дистанцияга Катя Местникова үбүсүтү бастына. Кини 48 секунданын көрдөрдө. Тая Ошонешникова, Паша Пашова иккис, үбүс кэлиилэр.

6—7—8 кылаастар уолаттары 500 м. сүүрдүлэр. Алтыстарга 1 мүн. 27 сек. кэлиэн Петья Никитин бастына, иккискэ Яша Кандиновский 1 мүн. 30 сек., үбүскэ Алексей Никитин 1 мүн. 36 сек. кэлиэнэр тартыстылар. Саттистэргэ Гоша Синцев бастына, кини көрдөрүүтө—1 мүн. 29 сек. Август Смирников (1 мүн. 32 сек.) иккискэ, Коль Кондратьев (1 мүн. 34 сек.) үсүбү кэлиилэр.

Ахыстар бу дистанцияны балайда түмүккэ кэлиилэр. Дима Павлов 1 мүн. 20 сек. кэлиэн бастына. 1 мүн. 24 сек. сүүрэн Огела Петров иккис, 1 мүн. 25,8 сек. кэлиэн Федя Посельский үбүс тартыстылар.

Барыта бу күн кросска 210 өбө кытына. ГТО сага комплексн нуорматын туттарыма кыһыл көмүс, үрүм көмүс аначоктарга туттарыма улахан көбү үөскөтөрө көһүннэ. Кросска бастаабыт өбөлөр кэлиэн бирималарын соро-коро, «кыһыл көмүскэ, туттарбыллыны», «үрүм көмүсү бөрт кыраанан кыайбастаахпын» дөһөллөр. Мантан күбүн бу оскула үөрэнээччилэр ГТО нуорматын туттарымы синаалы ытыахтара.

С. ЗВЕРСТОВ.

АЛГЫН туус манан айыһа 6 чаас устата көчөн Чита куорат аэропорту дьөгдөбөр туонатыгар, матайар мындаатыгар сундулуйан түсүтэ төрө бөрдэй. Нуутча омуу улуу айа көһөтүтүтөр тэһэ палтаабыта, сүүрбөтү сүүрэр атахтаабыта бу буолаа. Самолеттан түһөрбөтүн кытта бийигини Чита билилээх суруйааччыта Георгий Граубин уонна поэт-подпольщик Александр Паша уоракто көрсөллөр, Чита тыһынаах, сытыы өһөөх сибээктин көтөхтөрдүлэр. Кинилэргэ арыалатан аэровокзал дьөһи хаамсабыт.

Вокзалга мустубут тыһынычанын дьон бырааттыа нуруут представителлэрин үөрбүт-көппүт характарынан эбэрдэни, митээрдэни көрсүбүттэра кийини долгутар. Ол эрэри бийиги симаттибэтибит, хата, саха бухатырдырын удыгдордара буолаахпыт буолан, бөрт хөлкүтүк туттан киирбөт.

Иккэ өттүнэн күөх тэһиринэн сэлэни аныаһылабыт курдук үүһэйилээх Чита кини уулуусатын үстүн «Волгалар» сундулуйдулар. «Забайкальск» гостиница иккис атыһыгар, «Суруйааччылар штабтары» дьон аатыгар хосторугар, сахалар үгэстөрүнүн айах туттулар, балэх биэрдиэлэр. Саха спириттан сымдар делегация чилиһиннэрэ поэсска Варвара Петашова, поэт Николай Босиков, прозаик Семен Никифоров уонна муну биир дьахтардылар кыһыл билиһи өһүстүбүт. Урут кэлибиттэр бэйэлэрин нүөмүрдэригэр ыһардылар. Олхортун булбунуут кэлиэн, саха делегациятын кытта көрүһүлэри, сиргир, хос-хос ахыстатан телефоннааһылар. Хардарыта суверендары туттарымылар, кинигаларын бөлөхтөрүн саралааһылар. Хантаа кыһыл кылаалара эрдэ билиһит буолан, үбүсүт саасар харахтаабаах дьаһы суруйааччыларын билиһ-көрөн, ааккын ааттаан көрсөллөр, хайдах эрэ, олус долгутуулаах. Ити кэлиэ атын республикалар, уобайастар суруйааччы-

лара ытыс үрдүгөр туталлараттан, аччолоору-баччалаары өһөрбөтөрүн да кини, бэйэрин хайдах эрэ үрдэтинэ санаарын.

Сарыныгытыгар, атыннык өттөхкө, балаган ыйын 10 күнүтэр «Забайкальск» өссө—72» дьон үтэс буолбут бырааһынныктара саралаар. Ленин бөлүөсатыгар хас да тыһыныч кини мустар. Пардак национальнай таптаах оскула өбөлөрө уонна суруйааччылар кытыныбыт. Бир колониара иһэр байыланнай формалаах кырааан өбөлөр бийиги болжомтобутун өрдүк тартылар. Кырданк дө-

Быйыгы бырааһыннык республика үтэс өрөйүннэрин хабарынан уратылаах. Ленин бөлүөсатыгар адысх чаас иһигэр 2500 солкуобайдаах кинигэ атылааһа.

Кини өрбүлөр дьахтарын истиг көрсүбүт буола. Бу көрсүбүт буолуор дьэри бийиги, саха суруйааччылары, уруйдаа-айхалаана эрэ сыраттыбыт. Алтан чуораан айахытын алаан айхалаар, айаһыларбытын заар кэмкит чураһан кэли. Вэл, кини сирдэр дьоннорө чуугрунаастылар. Ошооһор А. С. Некрасов «маннык көрсүбүт» прозаик суруйааччы кү-

А. Тростников

КҮННЭЭХ ЗАБАЙКАЛЬЕ КҮҮҮНЭ

Суоллаабы бэлиэстээһиннэр

Барыта бу хааман чыбыһан иһиллэр, туу дараһы синаа хаамсаматтары сөхтөрдө.

Парад кэнигтөн суруйааччыларын трибунага таһаардылар. Бырааһынныкка эбэрдэ тыл кэнигтөн «Забайкальск» көмүс күһүнүн бырааһыннык ахыс ылын атаардыларын уонна быйыл өрдүк кинигин тартыларын билиһиннэрдилэр. Чита суруйааччыларын Союһун бырааһынныктын председателэ Георгий Граубин кэлибит ыдыытыгар дьаһыны өбөрдөһөн туран, бирдин суруйааччылары, кылаастык характеристика биэрэн, билиһиннэртэтэ: Москвадан билилээх прозаик суруйааччы Александр Сергеевич Некрасов кэргэниһин кэлибиттэр. Кэргэнэ—Алла Ивановна Стройло Кини өбө дьөһүннээх поэсска абыт. Ому тэһэ Омская, Новосибирская, Алтай, Бурятия, Чита, Саха сирин суруйааччылары уонна хайаат, телевидение, кини үлөһиттэра кэлибиттэр. Билиһиннэрин кэнигтөн бары түстүһа суруктаах төгүрүк остооларга олорон иккэ аһар чаас устата атыграт биэрдибит. Кинигэни таптааччылар көтөх мунуан илаларыттан салыныбыт. Маннаах дараан, бу бырааһынныкка 1965 сылаахха Леонид Соболев кыттымын илалытын аһар наада.

(Бүтүүтэ бэчээттэни).

Редактор Н. П. СИДОРОВ.

Оройуоннаах «Сага олох» хаһыат редакциятын уруксу үлөһүт, атыһынай корреспондент, редакция штаты тайһаан комсомольчулара

ФИЛИПОВ ФЕДОР ВАСИЛЬЕВИЧ

үбүн, мархаан марын кэнигтөн бу дьыл балаган ыйын 25 күнүтэр «Забайкальск» резанни коллектива бонусондук иһигэр Мария Алексеевна, убайдарыгар, бырааттарыгар, бары иһигэригар, таһаарыстарыгар дьэриг нутураһыны тартар.

Туттааа өһөм, бырааһыт, убайбыт, аймахыт

ФИЛИПОВ ФЕДОР ВАСИЛЬЕВИЧ

үбүн, мархаан марын кэнигтөн бу дьыл балаган ыйын 25 күнүтэр «Забайкальск» резанни коллектива бонусондук иһигэр Мария Алексеевна, убайдарыгар, бырааттарыгар, бары иһигэригар, таһаарыстарыгар дьэриг нутураһыны тартар.

Иһэтэ, убайдара, бырааттара, аймахтара.

КОНКУРСКА КЫТТЫН!

Бу дьыл балаган ыйын 25 күнүгэр комсомол райкомун бөрөтүгэр кэлэр сылааһы ыччат бөчөтүгэр сурутуу бөһүрүөһа көрүтүннэ. Быйыгы өһиллэрдээх сыла бөчөккэ сурутууу хаһаанымтаардар дараһы тэрэһиннээхтин, кэнигин ытыгы сурута турар. Ол иннигтэн хас бирдин маннаагы сүбүөх комсомольскай тэрлэтэлэр, бөчөтү общественнай таргатааччылар ыччат ортотугар азиаттионнай үлэни күһүрдээллэрэ наада. Билэр сылаах бөчөккэ сурутуу балаана оройуон үрдүнэн маннаа: «Комсомольская правда» 1100, «Пионерская правда» 600, «Эдэр коммунист» 1800, «Молодежь Якутии» 300, «Бэлэм буол» 2000, сурунааллар «Молодой коммунист» 150, «Комсомольская жизнь» 200 экзэмпилар. Итиннэ сибээстэн комсомол райком кэлэр сылааһы бөчөтү таргатынны бары маннаагы сүбүөх комсомольскай тэрлэтэлэргэ бөчөтү биһирдистэн эдэр общественнай таргатааччыларга конкурс биллэрэр:

1. Ыччат бөчөтүн сурутууга комсомол райкомунан тирдирдирбит сорудары бырыһыан өттүнэн лаһаа аһара толорбут комсомольскай тариһа «Идэрбундук» ыһыһылаан уонна комсомол райкомун бөһүтүнэй таргатааччынан наһарааллаһар.

2. Оройуон үрдүнэн бөчөтү эдэр бастык общественнай таргатааччы оройуоннаах комсомольскай тариһа бөһүтүн дуоскатыгар таһаарылар уонна ыччат биир суол бөчөтүгэр бөһө сурутууу ылар бырааһылар.

3. «Бэлэм буол», «Пионерская правда» хаһыаттары бастык эдэр таргатааччы уонна бөчөтү ити көрүгөр тирдирдирбит былаан толорбут комсомольскай тариһа туристическай путевиһаан наһарааллаһаллар.

Кэлэр сылаах бөчөтү сурутуу конкурстар бары комсомольскай тариһалар, биһирдистэн таргатааччылар активнай кыттымын иларгытыгар ыһарабыт.

ВИНИГИ ААДЫРЫСПЫТ: почтовый индекс 678700, Чурагчы а. Карп Маркс уул. 12, ТЕЛЕФОННАРБЫТ: редактор—9-13-05, отдалар—9-14-05, уопсай—9-15-05.

«Сага олох» («Новая жизнь») — орган Чурагчыларга райкомы ЧР РСФСР и районска депутатскай тэһирдэһэ Якутской АССР